

ΘΕΜΑ 10^ο

(ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ, VII,4,4-7)

Το κείμενο αυτό παρουσιάζει αρκετά συντακτικά προβλήματα. Μη σας απογοητεύσουν, γιατί είναι απίθανο να τα βρείτε όλα μαζί, όπως εδώ. Όμως προσέξτε τα, διότι μπορεί να τα βρείτε μόνα τους.

- Τῷ δὲ Νικίᾳ ἐδόκει τὸ Πλημμύριον καλούμενον τειχίσαι· ἔστι δὲ ἄκρα ἀντιπέρας τῆς πόλεως, ἥπερ προύχουσα τοῦ μεγάλου λιμένος τὸ στόμα στενὸν ποιεῖ, καὶ εἰ τειχισθεῖη, ῥάων αὐτῷ ἐφαίνετο ἡ ἐσκομιδὴ τῶν ἐπιτηδείων ἔσεσθαι· δι' ἐλάσσονος γὰρ πρὸς τῷ λιμένι τῷ τῶν Συρακοσίων ἐφορμήσειν σφᾶς, καὶ οὐχ ὥσπερ νῦν ἐκ μυχοῦ τοῦ λιμένος
- 5 τὰς ἐπαναγωγὰς ποιήσεσθαι, ἣν τι ναυτικῷ κινῶνται. προσεῖχε τε ἤδη μᾶλλον τῷ κατὰ θάλασσαν πολέμῳ, ὁρῶν τὰ ἐκ τῆς γῆς σφίσιν ἤδη, ἐπειδὴ Γύλιππος ἦκεν, ἀνελπιστότε-
ρα ὄντα. διακομίσας οὖν στρατιὰν καὶ τὰς ναῦς ἐξετείχισε τρία φρούρια· καὶ ἐν αὐτοῖς
τά τε σκεύη τὰ πλεῖστα ἔκειτο καὶ τὰ πλοῖα ἤδη ἐκεῖ τὰ μεγάλα ὥρμει καὶ αἱ ταχεῖαι
νῆες. ὥστε καὶ τῶν πληρωμάτων οὐχ ἥκιστα τότε πρῶτον κάκωσις ἐγένετο· τῷ τε γὰρ
- 10 ὕδατι σπανίῳ χρώμενοι καὶ οὐκ ἐγγύθεν, καὶ ἐπὶ φρυγανισμόν ἅμα ὁπότε ἐξέλθοιεν οἱ
ναῦται, ὑπὸ τῶν ἱππέων τῶν Συρακοσίων κρατούντων τῆς γῆς διεφθείροντο· τρίτον
γὰρ μέρος τῶν ἱππέων τοῖς Συρακοσίοις διὰ τοὺς ἐν τῷ Πλημμυρίῳ, ἵνα μὴ κακουργή-
σοντες ἐξίοιεν, ἐπὶ τῇ ἐν τῷ Ὀλυμπείῳ πολίχνῃ ἐτετάχατο. ἐπυνθάνετο δὲ καὶ τὰς
λοιπὰς τῶν Κορινθίων ναῦς προσπλεύσας ὁ Νικίας· καὶ πέμπει ἐς φυλακὴν αὐτῶν
- 15 εἴκοσι ναῦς, αἷς εἴρητο περὶ τε Λοκροὺς καὶ Ῥήγιον καὶ τὴν προσβολὴν τῆς Σικελίας
ναυλοχεῖν αὐτάς.

ΣΧΟΛΙΑ

- 1 **τὸ Πλημμύριον καλούμενον:** Το ἄρθρο συντάσσεται με την *μτχ.* και δημιουργεί μία ἑναρθρη *μτχ.* ουδε-
τέρου γένους σε αιτιατική πτώση, που είναι αντικείμενο στο απαρέμφατο ‘τειχίσαι < τειχίζω = *περιβάλλω*
με τείχος’. Το ενδιάμεσο όνομα ανήκει σε πόλη και είναι κατηγορούμενο. Όμως επειδή βρίσκεται ανάμεσα
σε ἄρθρο και σε όνομα, είναι και σε θέση επιθετικού προσδιορισμού. **ἔστι δὲ ἄκρα...τῶν ἐπιτηδείων**
ἔσεσθαι: Μη προσπερνάτε αδιάφορα, όταν μία περίοδος λόγου ξεκινά από ‘άνω τελεία’, γιατί αυτό σημαί-
νει ότι κάποιοι όροι της προτάσεως πριν την ‘άνω τελεία’ συνεχίζονται. Εδώ ως υποκ. στο ρ. ‘ἔστι’ θεωρεί-
ται η αιτιατική ‘Πλημμύριον’, που όμως μετατρέπεται σε ονομαστική. **ἄκρα:** κατηγορούμενο, ‘ἄκρα το
ακροτήριον’. **ἀντιπέρας τῆς πόλεως:** ‘*απέναντι από την πόλη*’.
- 2 **ἥπερ...ποιεῖ:** Αναφ. επιθ. πρόταση, ‘ἥπερ = ἡ ἄκρα = *το ακροτήριον*’, υποκείμενο στο ρ. **προύχουσα:**
‘=*προέχουσα* < *προέχω* = *βγαίνω προς τα έξω, προεξέχω*’, ἑναρθρη συνημμένη *μτχ.*, επιρρηματική, αιτι-
ολογική. **τοῦ...λιμένος:** συντάσσεται με την αιτιατική ‘τὸ στόμα’ ως γενική κτητική, ‘στόμα λιμένος
εἰσόδος του λιμένος’. Το ενδιάμεσο επίθετο είναι επιθ. προσδ. **τὸ στόμα στενὸν ποιεῖ:** ‘*κάνει την εἰσο-*

δο του μεγάλου λιμένος στενή'. **εἰ τειχισθείη**: Υποθετική πρόταση (εἰ τειχισθείη) με απόδοση το ειδικό απαρέμφατο 'ἔσεσθαι'. Επειδή η απόδοση δεν είναι κύρια πρόταση, αλλά απαρέμφατο, ο υποθετικός λόγος είναι 'Πλάγιος'. Η εξάρτησή του γίνεται από το ρ 'ἐφαίνετο αὐτῷ', γιατί εκεί είναι αντικείμενο το απαρέμφατο της απόδοσης 'ἔσεσθαι'. Δηλώνει το προσδοκώμενο, αλλά επειδή η εξάρτηση γίνεται από ιστορικό χρόνο (ἐφαίνετο αὐτῷ), η υπόθεση αντί για 'ἦν+ύποτακτική', έχει 'εἰ+εὐ κτική', και η απόδοση 'γύρισε' από μέλλοντα οριστικής σε απαρέμφατο μέλλοντος. Στον Ε.Λ. θα είναι: 'ἦν τειχισθῇ, ῥάων ἔσται ἡ ἔσκομιδῇ'.

- 3 αὐτῷ**: συντάσσεται με το ρ. ως δοτική του κρίνοντος προσώπου ή της αναφοράς. **ἡ ἔσκομιδῇ**: '> ἔσκομιζω προσκομίζω, εισάγω', ονομαστική, υποκείμενο στο ρ. **τῶν ἐπιτηδείων**: συντάσσεται με την ονομαστική 'ἡ ἔσκομιδῇ' ως γενική αντικειμενική. **ἔσεσθαι**: αντικ. στο ρ. **δι' ἐλάσσονος...ἦν τι ναυτικῷ κινῶνται**: άλλη μία ημιπερίοδος λόγου μετά από 'άνω τελεία'. Ποτέ μη θεωρείτε τις 'άνω τελείες' αδιάφορες, γιατί η σύνταξη συνεχίζεται από την προηγούμενη περίοδο ή ημιπερίοδο. Συγκεκριμένα σ' αυτήν την ημιπερίοδο εννοείται το προηγούμενο ρ. 'ἐφαίνετο αὐτῷ', όπου αντικείμενο είναι το απαρέμφ. 'ἐφορμήσειν', άρα η προηγούμενη κύρια πρόταση συνεχίζεται μετά την 'άνω τελεία'. **δι' ἐλάσσονος**: εμπρ. προσδ. του 'τρόπου'. Επειδή όμως του λείπει το ουσιαστικό, η πλήρης ερμηνεία του είναι προβληματική. Δυο είναι τα ενδεχόμενα: (i) ή να λείπει μια έννοια 'χρόνου' = 'δι' ἐλάσσονος <χρόνου> σε πολύ σύντομο χρόνο', ή (ii) να λείπει μία έννοια 'τόπου' = 'δι' ἐλάσσονος <χώρου> σε πολύ μικρή απόσταση'. Η απάντηση θα δοθεί μόνο όταν ολοκληρωθεί η συντακτική ανάλυση όλης της ημιπεριόδου. **πρὸς τῷ λιμένι**: εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει την εχθρική κατεύθυνση 'εναντίον του λιμανιού'.
- 4 τῷ τῶν Συρακοσίων**: επεξηγεί την δοτική 'τῷ λιμένι', 'εναντίον του λιμανιού, δηλ. του λιμανιού των Συρακουσίων'. **ἐφορμήσειν**: το απαρέμφατο είπαμε ότι εξαρτάται ως αντικ. από το ενν. ρ. 'ἐφαίνετο αὐτῷ'. Υποκείμενο του 'ἐφορμήσειν' είναι η αιτ. 'σφᾶς', δηλ. έχουμε αυτοπάθεια ('ἐφαίνετο αὐτῷ = τῷ Νικίᾳ') και επειδή ο Νικίας είναι Αθηναίος, γι' αυτό ('σφᾶς = Ἀθηναίους'). Δηλ. (φανόταν στον Νικία ότι ο ίδιος και οι συμπατριώτες του θα...). Το πρόβλημα τώρα με το απαρ. 'ἐφορμήσειν' είναι ότι υπάρχουν δυο διαφορετικά ρρ. με απαρ. μέλλοντα 'ἐφορμήσειν': (i) το ρ. 'ἐφορμάω-ῶ επιτίθεμαι', και (ii) το ρ. 'ἐφορμέω, ῶ περιβάλλω, εμποδίζω, αποκλείω'. Την λύση την προσφέρει ο εμπρ. προσδ. 'πρὸς τῷ λιμένι'. Η αντωνυμία 'πρὸς+δοτική' δηλώνει την εν τόπω στάση, το 'πλησίον', το 'εγγύς', οπότε το απαρέμφατο είναι του ρ. 'ἐφορμέω'. Θα ήταν του ρ. 'ἐφορμάω', αν ο εμπρόθετος προσδ. ήταν 'πρὸς+αίτιατική', ο οποίος δείχνει κίνηση σε ένα τόπο. (Παραδείγματα: 'πρὸς+δοτική: πρὸς τῇ πόλει τῇ μάχην ποιεῖσθαι να συνάφουν την μάχην κοντά στην πόλη, Θουκ. vi,49' πρὸς τοῖς ἱεροῖς κοντά στα ιερά, Θουκ. vii,57', 'πρὸς+αίτιατική: ὑμᾶς ἄξομεν πρὸς αὐτούς θα σας οδηγήσουμε εναντίον εκείνων, Ξ.Αν. vii,6,6'· ἰέναι πρὸς τοὺς πολεμίους να βαδίσουμε εναντίον των εχθρών, Ξ.Αν. ii,6,10'). **δι' ἐλάσσονος**: είχαμε αφήσει άλυτο το πρόβλημα της συμπλήρωσης του εμπροθέτου. Τώρα μπορούμε να ξέρουμε ότι η λύση είναι η (ii), διότι σ' όλη την ημιπερίοδο κυριαρχεί η έννοια της εν τόπω στάσεως. **καὶ οὐχ...ποιήσεσθαι**: ο σύνδεσμος 'καί' συνδέει το απαρ. 'ἐφορμήσειν' με το απαρ. 'ποιήσεσθαι', και συντακτικά είναι όμοια. Η άρνηση 'οὐχ' συντάσσεται με το απαρέμφατο. **ὥσπερ νῦν**: 'όπως τώρα', αναφορική παραβολική πρόταση χωρίς ρ., αλλά ενν. το 'ποιοῦσιν'. **ἐκ μυχοῦ**: 'ὁ μυχός ο εσωτερικός, ο βαθύς κόλπος', 'ἐκ μυχοῦ από ένα εσωτερικό, βαθύ κόλπο', ο εμπρ. δηλώνει την κίνηση από τόπο. **τοῦ λιμένος**: η γενική συντάσσεται με το ουσιαστικό 'μυχοῦ < ὁ μυχός τοῦ λιμένος ο κόλπος ενός λιμανιού', και η γενική είναι διαιρετική (δεν είναι κτητική, όπως θα νομίζατε, διότι ο κόλπος δεν είναι 'κτήμα' του λιμένος, αλλά 'μέρος, κομμάτι' του

λιμένος, όπως π.χ. ὁ Πειραιεύς, ὁ λιμὴν τῶν Ἀθηνῶν δεν σημαίνει ὁ Πειραιάς, *ένα λιμάνι που ανήκει στην Αθήνα*, αλλά *ένα λιμάνι μέρος, κομμάτι από την Αθήνα*).

- 5 **τὰς ἐπαναγωγὰς ποιήσεσθαι**: στην ναυτική ορολογία ο ὅρος ‘ἐπαναγωγή’ (< ἐπανάγω < ἐπί+ἀνά+ ἄγω = *κινῶ κάτι προς μία κατεύθυνση*) σημαίνει την ‘*επιθεση με πλοία*’. **ἦν τι ναυτικῶ κινῶνται**: υποθετική πρόταση με απόδοση το απαρέμφατο μέλλοντα ‘ποιήσεσθαι’. Ο υποθ. λόγος είναι πλάγιος με εξάρτηση από ρ. ιστορικού χρόνου (ἐφαίνετο αὐτῷ), ὅμως ενώ στο προηγούμενο τηρήθηκε η αλλαγή της υπόθεση από ἦν+ὑποτακτική σε εἰ+εὐκτική, ἐδῶ για λόγους ἔμφασης ο ιστορικός κράτησε την αρχική μορφή. Στον Ε.Λ. είναι: ‘ἦν ναυτικῶ τι κινώμεθα, οὐ ποιήσομεν τὰς ἐπαναγωγὰς ἐκ μυχοῦ τοῦ λιμένος, ὥσπερ νῦν <ποιοῦμεν>’. **προσεῖχε**: υποκ. ‘ὁ Νικίας’. **τῶ...πολέμῳ**: η δοτική συντάσσεται με το ρ. ‘προσεῖχε < προσέχω τινί = *εντείνω το ενδιαφέρον μου σε κάτι*’. Ο ενδιαμέσος εμπρόθετος είναι του τόπου.
- 6 **ὁρῶν**: ἀναρθρη συνημμένη μτχ. από το υποκ. του ρ., αιτιολογική (αιτιολογεί το ‘προσεῖχε’). **τὰ ἐκ τῆς γῆς**: απουσιάζει το ὄνομα (ουσιαστικό ἢ ἐπίθετο) που συντάσσεται με το ἄρθρο ‘τὰ’, και ενν. ‘τὰ πολεμικά’ δηλ. ‘*τα γεγονότα του πολέμου*’. Το ἄρθρο (με το ενν. ουσιαστικό) είναι αντικείμενο στην μτχ. ‘ὁρῶν’. Ο ενδιαμέσος εμπρόθετος ‘ἐκ τῆς γῆς’ δηλώνει την προέλευση ‘*τα γεγονότα του πολέμου που γίνονται από την ξηρά*’. **σφίσιν**: συντάσσεται με το ‘ἀνελπιστότερα ὄντα’ ως δοτική αντιχαριστική. **ἐπειδὴ Γύλιππος ἦκεν**: ο ‘ἐπειδὴ’ ἄλλοτε λειτουργεῖ χρονικά, κι ἄλλοτε αιτιολογικά. Εδῶ ἐπειδὴ ὑπάρχει ἡδη μία αιτιολογία με την μτχ. ‘ὁρῶν’, λειτουργεῖ χρονικά.
- 7 **ἀνελπιστότερα ὄντα**: η μτχ. είναι συνημμένη στο ἄρθρο (μαζί με το ενν. ὄνομα) ‘τὰ’, και είναι κατηγορηματική. **διακομίσας**: συνημμ. ἀναρθρη μτχ., επιρρ. τροπική. Η ἔννοια του προτερόχρονου είναι δευτερευούσης σημασίας. Υποκ. της μτχ. ‘ὁ Νικίας’. **στρατιὰν καὶ τὰς ναῦς**: και οι δυο αιτιατικές αντικείμενα στην μτχ. ‘διακομίσας’. **ἐξετείχισε**: ‘<ἐκτεχίζω = *ολοκληρώνω την οικοδόμηση τείχους*’. **καὶ ἐν αὐτοῖς**: ενν. ‘τοῖς φρουρίοις’.
- 8 **τά τε σκεύη**: ‘*οι αποσκευές*’, αντικείμενο στο ρ. ‘ἔκειτο’. **τὰ πλεῖστα**: επιθετικός ως παράθεση. **τὰ πλοῖα**: υποκείμενο στο ρ. ‘ῥρμει’ με αττική σύνταξη ἀντὶ ‘ῥρμουν’. **τὰ μεγάλα**: παράθεση. **ῥρμει**: Εδῶ τα πράγματα είναι πολύ πιο εύκολα, καθώς ο παρατατικός δείχνει πως πρόκειται για το ρ. ‘ὁρμέω-ῶ *προσαράζω, αγκυροβολῶ, ελλιμενίζω*’. **αἱ ταχεῖαι νῆες**: το ἑναρθρο ουσιαστικό είναι υποκ. στο ρ. ‘ῥρμει’, και το ενδιαμέσο ἐπίθετο είναι επιθ. προσδ. (*αν σκεφτήκατε να πάρετε την αιτιατική ‘τὰ πλοῖα’ ως αντικείμενο στο ‘ῥρμει’ και υποκ. στο ρ. το ‘ὁ Νικίας’, δηλ. ‘ὁ Νικίας ελλιμενίζε τα πλοῖα’, δείτε το λάθος της επιλογῆς σας: Αν ἦταν ἔτσι, τότε ο σύνδεσμος ‘καί’ ο οποίος ενώνει πάντοτε ὁμοιους συντακτικά ὅρους, ἐδῶ θα ἔνωνε το αντικείμενο ‘τὰ πλοῖα’ με την ονομαστική ‘αἱ νῆες’, η οποία είναι υποκείμενο, πράγμα αδύνατον*).
- 9 **ὥστε...ἐγένετο**: ο ‘ὥστε’ στην αρχή περιόδων ἢ ἡμιπεριόδων εἰσάγει πάντοτε κύριες προτάσεις, και ποτέ δευτερεύουσες συμπερασματικές. **τῶν πληρωμάτων**: συντάσσεται με το ‘κάκωςις’ ως γενική υποκειμενική. **οὐχ ἦκιστα**: ‘ὄχι λιγότερο’ ἄρα ‘περισσότερο’. **πρῶτον**: αιτιατική επιρρ. του χρόνου. **τῷ τε γὰρ ὕδατι**: η δοτική συντάσσεται με την μτχ. ‘χρώμενοι < χρώμαι τινί *χρησιμοποιῶ, μεταχειρίζομαι κάτι*’.
- 10 **σπανίῳ**: συντάσσεται με το ‘ὕδατι’ ως κατηγορηματικός προσδιορισμός. **χρώμενοι**: συνημμένη μτχ. με υποκείμενο τους στρατιῶτες του Νικίας, δηλ. ‘οἱ Ἀθηναῖοι’. Επιρρ. μτχ., αιτιολογική. **οὐκ ἐγγύθεν**: ‘*και ὄχι από κοντινή περιοχή*’. **ἐπὶ φρυγανισμὸν**: ο εμπρόθετος δηλώνει σκοπό. ‘*φρύγανον το καυσόξυλο*’. **ὁπότε ἐξέλθοιεν**: ὅταν μία χρονική πρόταση ἔχει ευκτική, δυο πράγματα θα συμβαίνουν: (i) η το ρ. της χρονικῆς θα εξαρτάται από ἓνα ἄλλο ρ. ιστορικού χρόνου αφηγηματικού χαρακτήρα, ὁπότε η χρο-

νική πρόταση ευρισκόμενη στον Πλάγιο Λόγο θα έχει ευκτική (η ευκτική βρίσκεται στον Π.Λ. μόνο αν το ρ. της εξάρτησης είναι ιστορικού χρόνου). Η (ii) η χρονική πρόταση θα είναι πλέον στον Ε.Λ. και θα περιέχει και υπόθεση που δείχνει την αόριστη επανάληψη στο παρελθόν. Εδώ συμβαίνει η (ii) περίπτωση (όποτε ἐξέλθοιεν = εἰ ἐξέλθοιεν → διεφθείροντο).

- 11 ὑπὸ τῶν ἱππέων:** εμπρόθετος του ποιητικού αιτίου. **τῶν Συρακοσίων:** συντάσσεται με το 'ἱππέων' ως γενική κτητική. **κρατούντων:** ἀναρθρη μτχ. συνημμ. ως επιθετικός προσδιορισμός. **τῆς γῆς:** αντικείμενο στην μτχ. 'κρατούντων'.
- 12 τρίτον γὰρ μέρος:** όταν οι Έλληνες ήθελαν να εκφράσουν ένα ποσόν σε κλάσμα, είχαν δυο επιλογές: (i) αν μεταξύ αριθμητή και παρονομαστή υπήρχε διαφορά ἄνω της μονάδος, δηλ. αν ήθελαν εκφράσουν τα ποσά $2/5$, $3/5$, $3/7$, κ.τ.λ., τότε τα διετύπωναν ως 'τῶν πέντε μερῶν τὰ δύο, τῶν πέντε μερῶν τὰ τρία, τῶν ἑπτὰ μερῶν τὰ τρία'. (ii) αν όμως η διαφορά μεταξύ αριθμητή και παρονομαστή ήταν στην μονάδα, δηλ. αν ήθελα να πουν τα ποσά $2/3$, $3/4$, $4/5$, τότε τα διετύπωναν ως εξής: 'δυο μέρη, τρία μέρη, τέσσερα μέρη', δηλ. διετύπωναν μόνο τον αριθμητή και ο παρονομαστής εννοεῖτο (+1). (Δες και στην Σχολ. γραμμ. §§215-216). Εδώ ως 'τρίτον μέρος τῶν ἱππέων = τα τρία τέταρτα τῶν ἱππέων' (όσες μεταφράσεις είδα, μεταφράζουν 'το ένα τρίτο' $1/3$, ενώ είναι $3/4$. Αν ο Θουκ. ήθελε να πει το $1/3$, τότε θα ἔλεγε τῶν τριῶν μερῶν τὸ ἓν). **τῶν ἱππέων:** συντάσσεται με το 'μέρος' ως γενική διαιρετική. **τοῖς Συρακοσίοις:** συντάσσεται με το ρ. 'ἐτετάχατο' ως δοτική του ποιητικού αιτίου, 'εἶχε τοποθετηθεῖ ἀπὸ τοὺς Συρακοσίους'. (Μη περιμένετε πάντοτε οι λέξεις να συντάσσονται με τις κάθε φορά διπλανές τους). **διὰ τοὺς:** ἄλλος ἓνας εμπρόθετος προσδιορισμός στον οποίον λείπει το ὄνομα, ενν. βέβαια 'διὰ τοὺς <ὄντας> ἐξ αἰτίας ἐκείνων οι οποίοι βρίσκονται'. **ἐν τῷ Πλημμυρίῳ:** εμπροθ. προσδ. του τόπου που συντάσσεται με το ενν. 'ὄντας'. **ἵνα μὴ..ἐξίοιεν:** όταν η τελική πρόταση εξαρτάται από ρ. ιστορικού χρόνου λανθάνει πλάγιος λόγος και η υποτακτική μετατρέπεται σε ευκτική. **κακουργήσοντες:** ἀναρθρη μτχ. συνημμ. ἀπὸ το υποκ. του ρ. 'ἐξίοιεν'. Όταν μια μτχ. είναι σε χρόνο μέλλοντα, είναι επιρρ. τελική.
- 13 ἐπὶ τῇ...πολίχνῃ:** εμπρόθετος της εν τόπω στάσης.
- 14 τὰς λοιπὰς...ναῦς:** η ἀναρθρη αιτιατική είναι αντικείμενο στο 'ἐπυνθάνετο', και το ενδιάμεσο επίθετο είναι επιθ. προσδ. **τῶν Κορινθίων:** συντάσσεται με το 'ναῦς' ως γενική κτητική. **προσπλεύσας:** ἀναρθρη μτχ. συνημμένη στο 'ναῦς', κατηγορηματική. **ἐς φυλακὴν αὐτῶν:** ο εμπρόθετος δηλώνει τον σκοπό και το ουσιαστικό 'φυλακή = ἐπιτήρηση, παρακολούθηση'. Η γενική της αντωνυμίας συντάσσεται με το ουσιαστικό 'φυλακὴν' ως αντικειμενική.
- 15 αἶς εἴρητο:** αναφορική επιθετική πρόταση. **αἶς:** '= ν αυσί', συντάσσεται με το ρ. 'εἴρητο<λέγομαι>' ως αντικείμενο, 'στα οποία [πλοία] εἶχε δοθεῖ προφορικὰ ἡ ἐντολή'. **καὶ Ῥήγιον καὶ τὴν προσβολὴν:** η παρουσία των δυο 'καί' δείχνει ότι οι δυο στις δυο αυτές αιτιατικές πρέπει να εννοηθεῖ πρόθεση 'περί', ὁπότε ἔχουμε τρεις εμπρ. προσδ. που δηλώνουν τον τόπο. **τὴν προσβολὴν τῆς Σικελίας:** 'προσβολή = ἡ προσέγγιση, το πλησίασμα'. Η γενική 'τῆς Σικελίας' συντάσσεται με το ουσιαστικό 'προσβολὴν' ως γενική αντικειμενική.
- 16 ναυλοχεῖν:** ἀπαρέμφατο συντασσόμενο με το ρ. 'εἴρητο' ως δεύτερο αντικείμενό του. Το ἄλλο είναι η δοτική 'αἶς'. Η σύνταξη του ρ. 'λέγεται τι τινί = διατάσσεται κάτι σε κάποιον'. Το ρ. 'ναυλοχέω, -ῶ τινά = σταθμεύω με πλοίο και αναμένω κάποιον'.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Στον Νικία φαινόταν σωστό να περιβάλει με τείχος την περιοχή που ονομάζεται Πλημμύριον· και αυτό είναι ένα ακρωτήριο στην απέναντι πλευρά της πόλης, το οποίο επειδή προεξείχε, κάνει την είσοδο του μεγάλου λιμανιού στενή, και αν περιβαλλόταν με τείχος, φαινόταν σ' εκείνον ότι η εισαγωγή των απαραίτητων εφοδίων θα γινόταν πιο εύκολα· διότι σε πολύ μικρή απόσταση οι ίδιοι θα προβάλλουν εμπόδια εμπρός στο λιμάνι, σ' εκείνο των Συρακοσίων, και ότι δεν θα κάνουν τις επιθέσεις τους με τα πλοία από τον κόλπο του λιμανιού, όπως τώρα, αν προχωρούν με τα πλοία. Και ο Νικίας πρόσεχε περισσότερο την θάλασσα στον πόλεμο, επειδή έβλεπε τα γεγονότα από την ξηρά να είναι πιο απελπιστικά για τους ίδιους, αφ' ότου ήρθε ο Γύλιππος. Έτσι λοιπόν ο Νικίας περνώντας το στράτευμα και τα πλοία ολοκλήρωσε την οικοδόμηση τείχους σε τρία φρούρια· και μέσα σ' αυτά βρίσκονταν οι περισσότερες αποσκευές, και τα πλοία τα μεγάλα πλέον εκεί ελλιμενίζονταν, αλλά και τα γρήγορα πλοία. Συνεπώς έγινε τότε για πρώτη φορά κακομεταχείριση στα πληρώματα σε πολύ μεγάλο βαθμό· και επειδή χρησιμοποιούσαν το νερό σε πολύ περιορισμένη ποσότητα και μάλιστα όχι από κοντινή απόσταση, ακόμη και όποτε έκαναν έξοδο για συλλογή καυσόξυλων οι ναύτες, σκοτώνονταν από τους ιππείς των Συρακοσίων οι οποίοι κυριαρχούσαν στην περιοχή. Διότι τα τρία τέταρτα των ιππέων είχαν από τους Συρακοσίους τοποθετηθεί στην μικρή πόλη στον Ολυμπειό εξ αιτίας εκείνων που βρίσκονταν στο Πλημμύριο, για να μην εξέρχονται για να προξενήσουν καταστροφές. Επίσης ο Νικίας πληροφορούνταν ότι και τα υπόλοιπα πλοία των Κορινθίων πλησίαζαν· και στέλνει για την επιτήρηση εκείνων είκοσι πλοία, στα οποία είχε δοθεί η εντολή να τα σταθμεύσουν περιμένοντας εκείνα κοντά στους Λοκρούς και στο Ρήγιο και στην είσοδο για την Σικελία.